

POSTANOWIENIE

Dnia 6 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski

sprawy z powództwa O. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.,
przeciwko Prezesowi Urzędu Transportu Kolejowego,
z udziałem zainteresowanych P. Spółka Akcyjnej z siedzibą w W.,
o zatwierdzenie stawek jednostkowych opłaty za korzystanie z infrastruktury
kolejowej,
na skutek skargi kasacyjnej O. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą
w G. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 8 listopada 2024 r., sygn. VII
AGa 485/24,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 6 sierpnia 2025 r.,

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- II. zasądza od O. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. na rzecz Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego i P. Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. tytułem kosztów postępowania kasacyjnego kwotę po 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia postanowienia pozwanej do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 listopada 2024 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie w pkt I. oddalił apelację, w pkt II. zasądził od O. sp. z o.o. w G. na rzecz Prezesa Urzędu Transportu Kolejowego i P. S.A. w W. kwotę po 540 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, którym je zasądzono, do dnia zapłaty.

Na powyższe wyrok skargę kasacyjną wywiódł powód, zaskarżając go w całości. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłanki określone w art. 398⁴ §2 k.p.c. oraz 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W odpowiedzi na powyższą skargę pozwany wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej powoda do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych, ewentualnie o oddalenie w całości skargi kasacyjnej powoda, zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm prawem przepisanych.

Z kolei zainteresowany wniósł o odrzucenie skargi kasacyjnej, ewentualnie o wydanie postanowienia o odmowie jej rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie, nadto o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, wg, norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej

jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Skarga kasacyjna nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że skarżący skutecznie wykazał, iż w sprawie zachodzą powołane przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Zdaniem Sądu Najwyższego podstawa kasacyjna nie została należycie skonkretyzowana. Powód sformułował zarzut naruszenia przepisów postępowania w sposób ogólnikowy, nieprecyzyjny i niejednoznaczny, co stoi w sprzeczności z treścią art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 398³ § 1 k.p.c. Używając określenia „*naruszenie przepisów postępowania*” przytoczył zbiorczo, od jednego myślnika dziewięć przepisów (w tym przepis prawa materialnego) i wskazał, że naruszenie ich wszystkich polegało na uznaniu, że „*dopuszczane było oddalenie odwołania od decyzji Prezesa UTK (...) ze względu na upływ czasu od jej wydania i jednocześnie*

odstąpienie od przeprowadzenia oceny zgodności zaskarżonej decyzji z przepisami prawa”.

Powód nie wskazał tym samym, co konkretnie w stanowisku Sądu Apelacyjnego i z jakiego powodu uważa za naruszenie konkretnych, powołanych przez niego (jako podstawa kasacyjna) przepisów prawa. Prawidłowe sformułowanie podstaw kasacyjnych wymaga nie tylko precyzyjnego wskazania przepisu, który zdaniem skarżącego został naruszony - przez oznaczenie konkretnego paragrafu, ustępu, punktu, itd. - (czego Powód nie uczynił w zakresie powołania art. 45 Konstytucji RP), ale także wykazania na czym polegało dane naruszenie oraz jakie następstwa miało to dla wyniku sprawy. W ten sposób strona wnosząca skargę kasacyjną precyzuje przedmiot i kierunek kontroli kasacyjnej, którym Sąd Najwyższy jest związany - z zastrzeżeniem badania z urzędu przyczyn nieważności postępowania przed sądem drugiej instancji. Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest uprawniony do samodzielnego tworzenia lub dokonywania konkretyzacji zarzutów kasacyjnych oraz do przeprowadzania wykładni skargi w celu poszukiwania określonych podstaw kasacyjnych. Działanie takie byłoby niedopuszczalne. W przypadku podstawy kasacyjnej z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. zarzut powinien obejmować, oprócz przytoczenia właściwych jednostek redakcyjnych aktu prawnego i wskazania na formę ich naruszenia (błędą wykładnię albo niewłaściwe zastosowanie), wyjaśnienie istoty błędu popełnionego przez sąd drugiej instancji.

W przypadku zarzutu błędnej wykładni prawa materialnego wyjaśnienie takie powinno przybrać formę rekonstrukcji normy nieprawidłowo wywiezionej z danych przepisów i wskazania jej rzeczywistej treści, a w razie zarzutu błędnego zastosowania prawa: opisanie, z jakich przyczyn skarżący uważa, że zrealizowała się hipoteza normy, której dyspozycji sąd nie zastosował, względnie zaszła sytuacja odwrotna. Z kolei zarzut naruszenia przepisów postępowania powinien obejmować wskazanie tych przepisów wraz z krótkim wyjaśnieniem, dlaczego działanie sądu drugiej instancji było z nimi niezgodne i z jakich przyczyn uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (por. post. SN z 19.09.2023 r., I CSK 5304/22, LEX nr 3606991).

To na skarżącym, reprezentowanym przed Sądem Najwyższym przez profesjonalnego pełnomocnika, ciąży obowiązek prawidłowego zakwalifikowania normy prawnej jako przepisu materialnego, czy procesowego. Powód jednak, wskazując na potencjalne naruszenie przepisów połączył z przepisami prawa procesowego przepisy, które z uwagi na swoją treść normatywną stanowią w rzeczywistości przepisy prawa materialnego. Nie wskazał jednak, wbrew obowiązkowi wynikającemu z treści art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., czy domniemane naruszenie polegało na błędnej wykładni czy niewłaściwym zastosowaniu. W konsekwencji, brak jest również szczegółowego wyjaśnienia istoty rzekomego naruszenia.

Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

[r.g.]